

København d. 21. januar 2020

Til
Undervisningsministeriet,
Departementet
Frederiksholm Kanal 25
1220 København K

Fremsendt som e-post til agrgrund@uvm.dk med følgende emne: "Høringssvar – inddragelse af elever ved udskrivning"

Høring over udkast til forslag til lovændringer vedr. frie skolars inddragelse af elever i forbindelse med udskrivninger

I høringsbrev af 19. december 2019 anmoder Undervisningsministeriet ved departementet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden for at give vores synspunkter til kende.

Børn har ret til at ytre deres synspunkter

Børn har ret til at give deres mening til kende om emner, der er vigtige for dem. Det er et muligt skoleskifte blandt andet, uanset om skoleskiftet er fra en offentlig eller fri- og privat skole.

Det har hele tiden været foreningens holdning, at skoler er forpligtede til at inddrage elevers synspunkter i sager, der kan medføre udskrivning, hvilket har afspejlet sig i foreningens udtalelser og i den konkrete rådgivning af medlemsskolerne. Foreningen har derfor ingen principielle indvendinger mod forslaget til lovændringen.

Balance mellem barnets ret og barnets tarv

Foreningen er særligt tilfreds med, at lovforslaget forsøger at balancere hensynet til barnets mulighed for inddragelse med hensynet til barnets tarv, da disse hensyn ofte kan stå som modsatrettede i de konkrete sager.

Hvordan fortolkes artikel 12, stk. 1 i relation til lovændringen?

Foreningen bemærker, at man med den konkrete lovtekst, der bl.a. taler om "inddragelse" og "samtaler", går et skridt videre end artikel 12, stk. 1 i FN's konvention om barnets rettigheder, der taler om retten til ytring af "synspunkter". Foreningen er bekymret for, at fortolkningen af lovændringen i praksis betyder, at de frie og private skoleformer får mere indgribende rammer og mere restriktive regler end artikel 12, stk. 1 lægger op til.

De private gymnasiale uddannelsers forpligtelser udvides

Foreningen bemærker, at det konkrete forslag til ændring af Lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser udvider de private gymnasiale uddannelsers forpligtelser til at inddrage eleverne i forbindelse med udskrivning. De private gymnasiale uddannelser har i forvejen en række høringsforpligtelser, hvis eleven udskrives på baggrund af overtrædelse af institutionens studie- og ordensregler. I praksis betyder lovændringen, at private gymnasiale uddannelser skal træffe foranstaltninger for at inddrage eleven uanset årsagen til udskrivningen, f.eks. i forbindelse med manglende forældre/egenbetaling.

Gælder også myndige elever

Foreningen bemærker også, at selv om baggrunden for den politiske aftale og lovændringen er FN's konvention om barnets rettigheder artikel 12, stk. 1 – og altså rettigheder for børn under 18 år – så gælder lovændringen alle elever på de private gymnasiale uddannelser – også de myndige.

Elevens ret? Forældrenes ret? Skolens ret?

Lovbemærkningerne skaber stor forvirring om, hvem der har ret til at beslutte hvad og hvornår i relation til den konkrete inddragelse af eleven og i beslutning omkring bisidder.

Foreningen anbefaler, at forældremyndighedsindehavernes rettigheder, beslutningskompetencer - holdt op mod skolens og elevens - gøres glasklart, i en eller anden form, i forbindelse med lovændringerne, så der ikke opstår misforståelser:

Hvad står over hvad? Skolens forpligtelse til at inddrage eleven eller forældrenes (forældremyndighedens) ret til at beslutte, hvad barnet skal medvirke til?

Kan forældremyndighedsindehaverne kan sige nej tak til, at skolen inddrager eleven i den konkrete udskrivningssag? Hvis forældrene ikke kan sige nej, betyder det så ikke, i realiteten, at det er skolen - og ikke barnets egne forældre -, der vurderer, hvad der er til barnets bedste (tarv)?

Beslutning om bisidder

Hvem skal beslutte, om der skal være en bisidder og hvem, der skal være bisidder? Lovbemærkningerne siger bl.a.: "Bisidder kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske". - Kan eleven beslutte en anden bisidder, selv om forældremyndighedshaverne selv ønsker at være bisiddere?

Krav om dokumentation

Der har ikke tidligere været et formelt dokumentationskrav til de frie grundskoler i relation til udskrivningssager, og det er måske her på sin plads at understrege, at frie grundskoler *ikke* er underlagt diverse forvaltningslovmæssige krav om f.eks. høringsret og dokumentationspligt, og at den foreslåede lovændring ikke må føre til, at denne type krav indirekte trækkes ned over skolerne.

Det giver mening, at der stilles krav om en form for skriftlig dokumentation af den proces, der har været omkring inddragelsen af elevens synspunkter. Det er dog meget væsentligt, at der hverken er - eller kommer - metodekrav eller formkrav ift. denne dokumentation, da sagerne er vidt forskellige.

Hvornår er dokumentationen tilstrækkelig?

Det er også særdeles vigtigt, at praksis omkring dokumentationen af inddragelsen af eleven ikke udvikler sig sådan, at skolens "dokumentation" vurderes som utilstrækkelig, hvis den udelukkende beror på skoleleders pædagogiske og professionelle indstilling og argumentation og f.eks. ikke er suppleret af eksterne ekspertpersoners vurdering. En sådan praksis om dokumentationskrav kan blive helt umulig at håndtere, da forældrene skal give samtykke til eventuelle vurderinger fra tredjepart. Det vil også trække sagerne i langdrag, især hvis udskrivningssagen er forbundet med en form for konflikt med forældrene.

Derimod er det naturligt oplagt at benytte allerede indhentede vurderinger fra tredjepart. Dog kan det naturligtvis ikke forventes, at disse vurderinger kan benyttes som direkte argument for, at inddragelse af eleven kan være til skade. Vurderinger fra tredjepart vil kunne bruges i en samlet vurdering af, om inddragelse af eleven må antages at være til skade.

Persondataretlige regler

I forhold til skolens mulighed for at dokumentere dens processer i forbindelse med inddragelse af eleven i en eventuel senere klage eller tilsynssag er man nødt til at forholde sig, at der ikke er nogen garanti for, at skolerne har gemt eventuel dokumentation eller oplysninger, da skolerne ifølge persondataretlige regler kun må gemme elevsager, hvis der er en saglig begrundelse herfor.

I relation til skolers udlevering af såkaldt dokumentationsmateriale på enkeltsager ser foreningen både etiske og persondataretlige problemer.

Ombudsmanden eller STUK?

Det står på baggrund af lovforslaget og de tilhørende lovbemærkninger ikke fuldstændigt klart, hvilken rolle Ombudsmanden efter vedtagelsen har i forhold til de frie skoler. Det er måske især uklart, hvad Ombudsmandens rolle er i forhold til tilsynsmyndigheden; STUK. Der kan klages til begge instanser. Begge instanser kan igangsætte en sag på baggrund af en konkret klage. Kører disse sager så parallelt? Overgiver Ombudsmanden sager, der vurderes kritisable til STUK? Hvem kan give den frie skole påbud? Hvem er den frie skoles tilsynsmyndighed fremadrettet? Foreningen anbefaler at dette forhold afdækkes og tydeliggøres for skolerne.

Foreningen uddyber gerne sit høringssvar.

På foreningens vegne,
Karsten Suhr, formand
ks@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler
Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K